Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC

STALNA KONFERENCIJA GRADOVA I OPŠTINA
SAVEZ GRADOVA I OPŠTINA SRBIJE

PRAVNE NOVOSTI

Bilten SKGO za propise od značaja za lokalnu samoupravu
God. VIII, br. 2 — Beograd, 31. decembar 2025. godine

IZMENE I DOPUNE ZAKONA O PORESKOM POSTUPKU I PORESKOJ ADMINISTRACIJI

NAJVAŽNIJE IZMENE I DOPUNE

- ✓ Preciziraju se nadležnosti poreskih organa jedinica lokalne samouprave u postupcima utvrđivanja, naplate i kontrole izvornih javnih prihoda
- ✓ Dodatno uređena pravila prinudne naplate u delu prodaje nepokretnosti i nadležnosti organa JLS
- ✓ Uređuju se pitanja otpisa potraživanja i ekonomske opravdanosti
- ✓ Odlaže se primena obaveza u vezi sa vanbilansnom evidencijom poreskih potraživanja i početka primene deviznog plaćanja poreza

Izmenama i dopunama Zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji izvršeno je preciziranje i pravnotehničko usaglašavanje postojećih normi, sa ciljem obezbeđivanja jednoobraznije, efikasnije i doslednije primene poreskog postupka, uz smanjenje potrebe za dodatnim tumačenjima u praksi. U okviru ovih izmena dodatno su razjašnjena prava i obaveze nadležnih poreskih organa jedinica lokalne samouprave u postupcima utvrđivanja, naplate i kontrole izvornih javnih prihoda koji pripadaju tim jedinicama, kao i u primeni odredaba Zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji. Time je obezbeđeno jasnije razgraničenje između nadležnosti lokalnih poreskih administracija i nadležnosti koje su u isključivoj nadležnosti Poreske uprave.

Posebna pažnja posvećena je uređenju zakonskog osnova za sprovođenje računovodstvenih promena u zavisnosti od prirode i statusa poreskih potraživanja, kao i odlaganju primene pojedinih rešenja u pogledu rokova za preuzimanje podataka, otpis potraživanja i sprovođenje odgovarajućih računovodstvenih knjiženja. Ovakvo fazno uvođenje rešenja bilo je neophodno imajući u vidu da još uvek ne postoje sve tehničke i informatičke mogućnosti za njihovu punu implementaciju u postojeći informacioni sistem Poreske uprave.

Dodatno, unapređeni su uslovi za povezivanje Poreske uprave sa relevantnim registrima koje vode drugi državni organi i institucije, što je od značaja za redovno funkcionisanje poreskih organa i podizanje efikasnosti njihovog rada. Na taj način omogućava se razvoj registra poreskih obveznika u skladu sa novim poslovnim modelom koji podrazumeva veću automatizaciju i digitalizaciju poreskog postupka.

NADLEŽNOSTI PORESKIH ORGANA JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE U POSTUPCIMA UTVRĐIVANJA, NAPLATE I KONTROLE IZVORNIH JAVNIH PRIHODA

Izmenom člana 2a stav 2. tačka 6) precizira se obim prava i obaveza poreskih organa jedinica lokalne samouprave, uz jasnije upućivanje na odredbe kojima su ta prava i obaveze uređene. Izmenama se ukazuje da nadležni poreski organi jedinica lokalne samouprave, u postupcima utvrđivanja, naplate i kontrole izvornih javnih prihoda i pripadajućih sporednih poreskih davanja, kao i prilikom podnošenja zahteva za pokretanje prekršajnog postupka, imaju ista prava i obaveze koje po Zakonu ima Poreska uprava, osim onih prava i obaveza koje su po svojoj prirodi isključivo vezane za nadležnosti Poreske uprave i ne odnose se na rad lokalnih poreskih organa (kao što su identifikacija i registracija poreskih obveznika, procena poreske osnovice posebnim metodama, otkrivanje poreskih krivičnih dela i dr.).

U tom smislu izvršeno je pravnotehničko usklađivanje odredbi koje se odnose na prava i obaveze jedinica lokalne samouprave, tako što se u članu 2a stav 2 tačka 6) ZPPPA preciziraju odredbe člana 160. (nadležnost Poreske uprave) koje se ne odnose na rad i nadležnosti lokalnih poreskih administracija, uključujući tačke 3a), 11), 11a), 11v) i 15), kao i član 162a (uniforma poreskih službenika).

PRINUDNA NAPLATA I PRODAJA NEPOKRETNOSTI

Izmenama Zakona precizira se delokrug nadležnosti poreskih organa jedinica lokalne samouprave u postupcima prinudne naplate, naročito u delu koji se odnosi na prodaju nepokretnosti koje se nalaze na teritoriji te jedinice lokalne samouprave. U tom smislu, jasnije se uređuju odredbe u vezi sa načinom objavljivanja oglasa o prodaji nepokretnosti, kao i sa određivanjem organa nadležnog za prodaju neposrednom pogodbom. Izmenom člana 108. stav 3. Zakona propisuje se da se oglas o prodaji nepokretnosti objavljuje ne samo na internet strani Poreske uprave, već i na internet strani nadležne jedinice lokalne samouprave. Ovim rešenjem obezbeđuje se veća transparentnost postupka prinudne naplate na lokalnom nivou, imajući u vidu da lokalna poreska administracija može da sprovodi prinudnu naplatu na nepokretnostima koje se nalaze na teritoriji njene jedinice lokalne samouprave.

Dopunom člana 110. stav 1. Zakona precizira se da prodaju nepokretnosti neposrednom pogodbom, kada se postupak sprovodi na nivou jedinice lokalne samouprave, određuje gradonačelnik, odnosno predsednik opštine, odnosno lice koje on ovlasti. Na ovaj način dodatno se razjašnjava nadležnost organa jedinica lokalne samouprave u postupcima prinudne naplate, čime se otklanjaju dosadašnje nejasnoće u praksi i obezbeđuje jednoobrazna primena zakona.

OTPIS POTRAŽIVANJA I EKONOMSKA OPRAVDANOST

Izmenama i dopunama precizira se postupak otpisa poreskih potraživanja, kao i rokovi za sprovođenje otpisa, odgovarajućih računovodstvenih knjiženja i sređivanje poreskih evidencija, u cilju obezbeđivanja efikasnije i jednoobrazne primene propisa.

U članu 38. izvršeno je više značajnih preciziranja. Propisano je da se, pored dosadašnjeg osnova otpisa, kao osnov može koristiti i zapisnik iz stava 8. ovog člana. Istovremeno je uveden izuzetak iz razloga ekonomičnosti postupka, prema kojem se za iznose otpisa manje od 100 dinara ne donose pojedinačna rešenja, već se otpis u poreskom računovodstvu sprovodi na osnovu zapisnika koji sačinjava nadležna radna grupa. Izmenama su dodatno produženi rokovi za sprovođenje pojedinih radnji. Propisano je da se zapisnici iz st. 7 i 9 ovog člana sačinjavaju najkasnije do 31. decembra 2026. godine, dok se otpis poreskih potraživanja u poreskom računovodstvu, kao i odgovarajuća računovodstvena knjiženja i isključenje posebnih PIB iz Jedinstvenog registra poreskih obveznika, takođe sprovode najkasnije do 31. decembra 2026. godine, odnosno do 31. decembra 2027. godine za pojedine radnje.

Razlozi za produženje rokova zasnivaju se na činjenici da su postupci preuzimanja podataka iz registara koje vode drugi nadležni organi još u toku, kao i na potrebi da se obezbede sve tehničke i informatičke pretpostavke za potpunu implementaciju zakonskih rešenja u informacioni sistem Poreske uprave.

VANBILANSNA EVIDENCIJA, DEVIZNO PLAĆANJE POREZA - ODLAGANJE PRIMENE

U skladu sa izmenama člana 39. Zakona o izmenama i dopunama, vanbilansna evidencija koja se ukida zaključuje se sa 31. decembrom 2026. godine, nakon čega se u ovu evidenciju neće unositi novi podaci. Neplaćene poreske obaveze koje su evidentirane u vanbilansnom poreskom računovodstvu po prijavi potraživanja u stečajnom postupku zaključno sa 31. decembrom 2026. godine, Poreska uprava po službenoj dužnosti prenosi u poresko računovodstvo kao sumnjiva i sporna potraživanja, počev od 1. januara 2027. godine.

Istovremeno se produžavaju rokovi za sprovođenje pojedinih radnji u vezi sa prenosom potraživanja i sačinjavanjem odgovarajućih izveštaja, tako da se ove aktivnosti mogu sprovoditi najkasnije do 31. decembra 2027. godine.

Razlog za odlaganje primene obaveza koje se odnose na vođenje i prenos potraživanja u vanbilansnu evidenciju nalazi se u potrebi da se obezbedi dodatno vreme za prilagođavanje informacionih sistema i organizacionih kapaciteta poreskih organa.

U skladu sa izmenama člana 41. Zakona o izmenama i dopunama, propisano je da se odredba člana 16 stav 2 Zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji, koja se odnosi na plaćanje poreza u stranoj valuti od strane nerezidenta, primenjuje počev od 1. januara 2027. godine, (umesto ranije planiranog 1. januara 2026. godine).

Razlog za odlaganje primene odredaba koje se odnose na plaćanje poreza u stranoj valuti nalazi se u potrebi da se obezbedi dodatno vreme za prilagođavanje informacionih sistema, procedura i organizacije rada poreskih organa, kao i za pripremu poreskih obveznika.

VAŽENJE I PRIMENA

Narodna skupština Republike Srbije donela je Zakon o izmenama i dopunama **Zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji** koji je objavljen u Službenom glasniku Republike **broj 109 od 4. decembra 2025. godine**.

Novi zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u *Službenom glasniku Republike Srbije* **Određene odredbe zakona primenjivaće se od 1. januara 2027. godine.** To se odnosi na: omogućavanje plaćanja poreza u stranoj valuti od strane nerezidenata, promene u vezi sa brisanjem vanbilansnog poreskog računovodstva, postupci u vezi sa otpisom poreskih potraživanja u poreskom računovodstvu.

Urednik biltena Pravne novosti: Maja Stojanović Kerić, sekretar Predsedništva SKGO
Elektronska pošta: maja.stojanovic@skgo.org

Možete nas pratiti i preko: